

1ste vergadering

Dinsdag 7 oktober 1997

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 62 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van den Berg, Bierman, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Dees, Van Dijk, Eversdijk, Gelderblom-Lankhout, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Van Graafeiland, De Haze Winkelman, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Van Heukelum, Hilarides, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Meeter, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Rongen, Roscam Abbing-Bos, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Steenkamp, Stevens, Stoffelen, Talsma, Tuinstra, Varekamp, Ter Veld, Veling, Verbeek, Vriskoop, Werner, Wiegel, De Wit, Van de Zandschulp, Zijlstra en Zwerver,

en de heer Gmelich Meijling, staatssecretaris van Defensie.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Eekelen en Ketting, wegens verblijf buitenslands;

Grol-Overling, wegens bezigheden elders;

Pit, wegens ziekte;

Batenburg, wegens de nasleep van een ongeval;

Grewel.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Op 10 september jongstleden is in het St. Radboud-ziekenhuis te Nijmegen op tachtigjarige leeftijd overleden dr. Th.L.M. Thurlings, van 1956 tot 1983 lid van deze Kamer, gedurende de laatste tien jaar daarvan als voorzitter.

Thurlings studeerde economie aan de Nederlandse Economische Hogeschool te Rotterdam, waar hij in 1941 zijn doctoraal examen behaalde en waaraan hij in 1945 promoveerde op een proefschrift, genaamd "De Maashandel van Venlo en Roermond in de zestiende eeuw". Dit proefschrift had betrekking op zijn geboortestreek: hij was daags voor Kerstmis 1916 in Tegelen geboren.

Na zijn promotie in 1945 volgde in 1946 reeds zijn benoeming tot lector aan de Nederlandse Economische Hogeschool, waarna hij in 1949 werd benoemd tot hoogleraar in de staathuishoudkunde aan de Landbouw Hogeschool te Wageningen. Die functie heeft hij tot zijn emeritaat vervuld. Reeds van 1956 af combineerde hij deze functie met het

lidmaatschap van deze Kamer, eerst voor de Katholieke Volkspartij, later voor het Christen Democratisch Appèl. Voor zijn lidmaatschap van deze Kamer was hij gedurende enige jaren lid van de Sociaal-Economische Raad. Hij noemde deze stap zelf een overgang van een actief adviesorgaan naar de meer passieve Eerste Kamer.

In het begin had hij moeite om te wennen aan de werkwijze van de Kamer. De eerste jaren na 1956 vond hij tamelijk deprimerend. Pas in het begin van de jaren zestig, zo verklaarde hij later, was hij gewend geraakt aan de manier van werken in de fractie.

Thurlings was niet iemand die de publiciteit zocht. Interviews in kranten verschijnen pas tegen het einde van zijn voorzitterschap, eerst in verband met de verwachte verandering van de Grondwet, die in 1983 ertoe zou leiden dat de Eerste Kamer in den vervolge om de vier jaar in haar geheel zou worden gekozen, later – in september 1983 – in verband met zijn aanstaand aftreden dat samenviel met de ontbinding van de laatste Kamer die volgens het oude systeem was verkozen.

Een belangrijk moment van zijn voorzitterschap viel op 30 april 1980, toen hij voorzitter was van de Verenigde Vergadering der Staten-Generaal, gehouden in de Nieuwe Kerk te Amsterdam, waarin Koningin Beatrix werd ingehuldigd.

Ten tijde van de grondwetsherziening van 1983 toonde hij zich bezorgd over de toekomst van de Eerste Kamer in verband met een verjonging die hij zich zag aftekenen. De oude generatie die garant stond voor bezinning zou naar zijn oordeel van lieverlee plaatsmaken voor de jeugd. De jeugd noemde hij – en ik